

รับแจ้งพ.ค.
4706/
2214858

ฝ่ายบริหารทั่วไป
กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง
เลขรับ-ส่งที่ กททก 10477/58
วันที่ ๒๑ ก.ย. ๒๕๕๘
เวลา 14.44 น.

ต้นฉบับ

เลขที่เอกสารในระบบ E นร0106/22233 ธกทก 1894

ฝ่ายบริหารทั่วไป (สตก. รับเอกสารจากภายนอก) วันที่ ขป 14783 วันที่ 7 ก.ย. 2558
เรื่อง ขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ชัก และแสดงธงชาติในราชอาณาจักร
รสร. 6598
๗/๙/๕๘

เรียน	รสร.	วันที่กำหนด
☐ เพื่อโปรดพิจารณา	☐ เพื่อโปรดดำเนินการ	☒ เพื่อโปรดทราบ
สำนักนายกรัฐมนตรี ขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ การใช้ ชัก และแสดงธงชาติ		
ในราชอาณาจักร สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ.2522		
และได้นำวิธีเวียนชัก / กอ. ดึงขึ้นลง ทวนและ กิ่งปฏิบัติต่อไป		
		หมายเหตุ

(Signature)

โสระยา เทศกาล
๐/๕

(นายฉัตรชัย บุญลือ)
ลนค.
๗ ก.ย. ๒๕๕๘

เรียน ผ.ล.ก. ๑-๑๕ ผอ.ท.ทก, ผอ.ม.ทก, และ ผ.ท.ท.
เพื่อทราบและ กิ่งปฏิบัติต่อไป

ทราบ
(Signature)
17 ๑๐.๕๘
(นายณรงค์ สีนานนท์)
รสร.

(นายประพิศ จันทร์มา)
ผอ.ทก.
๒๑ ก.ย. ๒๕๕๘

เรียน ๕ บริหารกรม
เพื่อโปรดทราบ

(Signature)

(นางสาวอรุณี พงษ์พรประเสริฐ)
ผบ.ท.สท. ปฏิบัติราชการแทน ลนค.
๑๗ ก.ย. ๒๕๕๘

(Signature)
(นางอัมพร ศรีสมานวัตร)
ผบ.ท.ทก.
๒๑ ก.ย. ๒๕๕๘

(Signature)
(นางจุฬณี เขานบุรีชา)
ธก.ทก.
16/๙/๕๘

๒๑ ก.ย. ๒๕๕๘ ส่งออก
16/๙/๕๘

กรมพระบรมมหาราชวัง
เลขรับ ๓๓.๑๔๖๘๓/๖๘
วันที่.....
เวลา.....

ที่ นร ๐๑๐๖/ว ๒๒๒๒

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ชัก และแสดงธงชาติในราชอาณาจักร

เรียน อธิบดีกรมชลประทาน

เนื่องจากพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๕ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการใช้ ชัก หรือแสดงธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย ซึ่งรวมถึงธงชาติไทยชนิดที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ธงไตรรงค์” ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติและธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งออกตามความในมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติธงดังกล่าว ได้กำหนดลักษณะและสภาพโดยทั่วไปของธงชาติไทยดังกล่าวที่จะใช้ ชัก หรือแสดงว่าต้องมีสภาพดี เรียบร้อย ไม่ขาดวิน และสีไม่ซีดจนเกินควร รวมทั้งกำหนดวิธีปฏิบัติในการชักธงชาติโดยทั่วไปไว้ให้ถือปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมด้วย

แต่โดยที่จากการตรวจสอบของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องปรากฏพบข้อร้องเรียนต่าง ๆ อยู่บ่อยครั้งว่า มีหน่วยงานภาครัฐบางแห่งมิได้ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ ชัก และแสดงธงชาติในราชอาณาจักรตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นอย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น สำนักนายกรัฐมนตรีจึงขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ชัก และแสดงธงชาติในราชอาณาจักร สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติและธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมโดยเคร่งครัดต่อไป ดังต่อไปนี้

๑. ธงชาติ เป็นธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย ให้ปฏิบัติต่อธงดังกล่าวด้วยความเคารพ ไม่ดูถูกเหยียดหยามหรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียซึ่งเกียรติภูมิของประเทศไทยหรือชาติไทย
๒. ลักษณะและสภาพทั่วไปของธงชาติที่จะใช้ ชัก หรือแสดง จะต้องต้องมีสภาพดี เรียบร้อย ไม่ขาดวิน และสีไม่ซีดจนเกินควร
๓. เสาคงที่จะใช้ ชัก หรือแสดงธงชาติจะมีขนาดสูง ต่ำ ใหญ่หรือเล็กเพียงไร ควรจะอยู่ ณ ที่ใด และจะใช้ผืนธงขนาดเท่าใดนั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือผู้ปกครองสถานที่ที่จะพึงพิจารณาให้เหมาะสมเป็นสง่างามแก่อาคารสถานที่นั้น ๆ
๔. การชักธงชาติ ให้ปฏิบัติดังนี้
  - ๔.๑ ผู้มีหน้าที่ชักธงชาติต้องแต่งกายเรียบร้อย
  - ๔.๒ เมื่อใกล้กำหนดเวลาชักธงขึ้น ให้เตรียมธงชาติผูกติดกับสายเชือกทางด้านขวาของผู้ชักธงให้เรียบร้อย
  - ๔.๓ เมื่อถึงกำหนดเวลา ให้คล้องขาติออกเต็มผืน แล้วดึงเชือกให้ธงชาติขึ้นช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ จนถึงสุดยอดเสาธง แล้วจึงผูกเชือกไว้ให้ตั้งไม่ให้ธงลดต่ำลงมาจากเดิม
  - ๔.๔ เมื่อชักธงลงให้ดึงเชือกให้ธงชาติลงช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ และสายเชือกตั้งจนถึงระดับเดิมก่อนชักขึ้น

๔.๕ ในกรณีที่มีการบรรเลงเพลงชาติหรือมีสัญญาณในการชักธงขึ้นและลง จะต้องชักธงชาติขึ้นและลงให้ถึงจุดที่สุด พร้อมกับจบเพลงหรือสัญญาณนั้น ๆ

อนึ่ง กรณีที่ทางราชการประกาศให้ลดธงชาติครึ่งเสาให้ปฏิบัติในการชักธงขึ้นเช่นเดียวกับข้อ ๔.๑ ข้อ ๔.๒ และข้อ ๔.๓ เมื่อธงถึงยอดเสาแล้วจึงลดธงให้อยู่ในระดับความสูงประมาณสองในสามส่วนของความสูงของเสาธงนั้น และเมื่อจะชักธงลงให้ชักธงขึ้นจนถึงยอดเสาก่อนแล้วจึงชักธงลงตามข้อ ๔.๔ และข้อ ๔.๕ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสง่างามสมความภาคภูมิใจของทุกคนในชาติไทย

๕. การชักธงชาติในเวลาปกติ ณ อาคารสถานที่และที่ยานพาหนะของทางราชการในราชอาณาจักร ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๕.๑ อาคารสถานที่และยานพาหนะของราชการฝ่ายทหารให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับของทหาร

๕.๒ อาคารสถานที่ราชการฝ่ายพลเรือน ให้ชักธงทุกหน่วยงาน กรณีที่มีสถานที่ราชการหลายหน่วยงานในบริเวณเดียวกัน จะสมควรชักธง ณ ที่ใด ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่นั้น ๆ จะตกลงกัน

๕.๓ อาคารสถานที่ราชการฝ่ายพลเรือนที่ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐาน การชักธงโดยการจัดตั้งเสาธงต่างหากจากตัวอาคารให้ได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการพระราชวัง

๕.๔ สถานศึกษาในสังกัดหรือในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการทุกประเภท ให้ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด แล้วแต่กรณี

๕.๕ เรือเดินทะเล ให้ปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

๕.๖ เรือเดินในลำน้ำ ถ้าจะชักธงให้ชักไว้ที่ท้ายเรือ

๕.๗ ที่สาธารณสถานและอาคารสถานที่ของเอกชน ถ้าจะชักธงให้ปฏิบัติตามระเบียบโดยอนุโลม

อนึ่ง ยานพาหนะอื่นนอกจากที่ระบุไว้ข้างต้น โดยปกติไม่ควรชักธง

๖. กำหนดเวลาการชักธงชาติขึ้นและลง ให้ปฏิบัติดังนี้

ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐระดับธงชาติไว้ในสถานที่อันควรในบริเวณที่ทำการทุกวันและตลอดเวลา

นอกเหนือจากกรณีดังกล่าวข้างต้น หากต้องการให้มีการชักธงชาติขึ้นและลง ณ อาคารสถานที่หรือบริเวณใด โดยปกติให้เป็นไปตามกำหนดเวลาดังนี้

๖.๑ ชักขึ้นเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา

๖.๒ ชักลงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

สำหรับอาคารสถานที่และยานพาหนะฝ่ายทหาร ให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับของทหาร ส่วนเรือเดินทะเลให้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

๗. การดูแลรักษาธงชาติ ให้ปฏิบัติดังนี้

๗.๑ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่ราชการ หรือสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่มีการใช้ การชักหรือการแสดงธงชาติ กวดขันดูแลให้มีการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ โดยเคร่งครัด

๗.๒ ให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ
เก็บรักษาธงชาติไว้ด้วยความเคารพในสถานที่และที่เก็บอันสมควร

๗.๓ การเชิญธงชาติจากที่เก็บรักษาเพื่อนำไปใช้ ชัก หรือแสดงในกรณีที่ธงชาติเป็นผืนผ้า
ให้เชิญไปในสภาพที่พับเรียบร้อย และด้วยอาการเคารพ เมื่อถึงบริเวณหรือจุดที่จะใช้หรือแสดง จึงคลี่ธงออกเพื่อใช้
หรือแสดงต่อไป

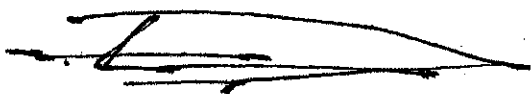
๗.๔ การเชิญธงชาติที่จะใช้ ชัก ไปยังเสาธง เมื่อใกล้จะถึงกำหนดเวลาแล้วให้ปฏิบัติตามข้อ
ปฏิบัติเกี่ยวกับการชักธงชาติ

๗.๕ การเชิญธงชาติจากบริเวณหรือจุดที่ใช้ ชัก หรือแสดง ไปเก็บไว้ ณ ที่เก็บรักษา
ให้ดำเนินการในลักษณะเดียวกับข้อ ๗.๔

ทั้งนี้ เพื่อให้มีการปฏิบัติแก่ธงชาติด้วยความเคารพ มิให้เสื่อมเสียเกียรติแก่ธงชาติอันเป็นสัญลักษณ์และเกียรติภูมิ
สำคัญของประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๓๑๑๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๗๘๙๖